

skupnih zborovanjih izraža in pove svoje stanovske težnje. Tako so tudi mesarji na svojem zborovanju meseca oktobra v Mariboru stavili oblastvom svoje zahteve. Ker se pa omenjene zahteve ne tičejo samo mesarskega stanu, ampak nekatere zadevajo prav živo tudi kmetijski stan, naj mi bo dovoljeno, da kot kmet izrazim s kmetškega stališča nekaj misli. Dolžnost pa ima naša Kmetijska družba, da zastopa tukaj kmetške koristi.

Predvsem je treba ugotoviti, da naš slovenski kmet ne kolje doma goveje živine, ako ni v sili. Klanje goveje živine doma po kmetih se je vršilo po kmetih doma, in izključno za domačo vporabo še pred kakimi 60 leti in sicer po večjih kmetijah. (V mislih imam tukaj laški okraj, pa so bile podobne razmere menda tudi po drugod.) Živina je imela takrat še tudi nizko ceno in kmetje so prodajali vino, ki je še takrat rastlo v našem okraju. Kmet, ki je imel staro kravo, jo je proti zimi opital, zaklal in meso nasolil za poletje. Ako pa ni bilo doma take živine, je šel na sejem in kupil hrvaško bušo za 5 gl, jo poročil in doma zaklal. Tako mi pripovedujejo stari kmetje. Ko so pa začeli proti koncu prejšnjega stoletja v našem okraju vsled trtne uši hirati vinogradi in je v začetku tega stoletja goveja živina začela pridobivati na ceni, niso kmetje klali doma, razven v slučaju obolenja.

Klanje doma po kmetijah v večjem obsegu se je pričelo deloma lani proti jeseni, še bolj pa letos. Vzroka sta predvsem dva. Izredno majhno popraševanje po goveji živini slabše vrste, kakoršna se kolje po kmetih s tem v zvezi izredno nizke cene in pa vsled suše pomanjkanje krme.

Glede prvega zroka, da mesarji malo kupujejo govejo živino slabše vrste, kakoršna se pa seveda po kmetih nahaja, je dejstvo. Prejšnja leta, ako sem hotel na sejmu prodati kravo staro 8-10 let, sem jo lahko prodal in sem prejel toliko, da sem lahko plačal davek, zavarovalnino in celo družino preskrbel za zimo z obutvijo. To je bilo v letih pred vojno in sedaj po vojni. Letos sem pa videl na sejmih, da se mesarji za tako živino sploh ne zmenijo, ker trdijo, da je uporaba mesa splošno silno padla. Ako pa mesar kupi tako živino, jo plača po 1 do 1.50 Din 1 kg žive teže. Sedaj pa lahko vsak izračuna, koliko prejme kmet za težko kravo, 400 do 500 kg. Niti za obutev za družino ne izkupi. Kje pa so drugi izdatki: davek, obleka, poprava poslopij! Količko je kmetij, kjer sploh ni drugega za odprodati kakor kakšno goved. Kakor hitro se cena nekoliko dvigne, kmetje ne bomo klali doma.

Vzrok klanja doma je tudi letošnja suša. Saj morajo kmetje po hribovitih krajih že od avgusta naprej krmiti govejo živino s suhim senom. Sedaj, ko je dež namočil, je zrasla edinole paša. Tudi leta 1931 je bila huda suša, vendar kmetje niso klali doma, ker se je živina lahko prodala. Vprašal bi mesarje: Kam naj gre kmet z živino, ako mu zmanjka krme, živine pa ne more niti za nizko ceno prodati? Ali naj jo odda konjederu?

Ni na mesiu tudi zahteva, da mora pri vsakem zakolu živine meso ogledati živinozdravnik. Saj vidimo, da obci ki mesoogledniki dobro vršijo ta posel. Gostilničarji tudi, ako koljejo svoje za gostilno, dajo meso ogledati občinskemu mesoogledniku. Če se pa cene živini dvignejo, pa kmetje itak ne bomo klali goveje živine doma.

*

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš.

Še enkrat opozarjamo zlasti vinogradnike na predavanje, ki bo prihodnje nedeljo dne 20. t. m., v učilnici sadjarske in vinarske šole o ravnanju z vinom s posebnim ozirom na pretakanje. Predmet bo obravnaval strokovnjak g. Franjo Vojsk, profesor na prej imenovani šoli. Ker imajo letošnja vina izredno malo kisline, zahtevajo posebne paznje. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Ljutomer. Okrajna posojilnica v Ljutomeru sporoča cenj. vlagateljem, da med drugimi sprejema tudi depotne vloge po primernem obrestovanju, katere pa so kot take v polnem znesku vsak čas na željo vlagateljev na razpolago. Domači denar v domače zavode! Delaj, varčuj, mpozi!

Kmetijska nadaljevalna šola v Ljutomeru, ki je delovala že dve šolski leti v prostorih meščanske šole, bo tudi letos pričela z rednim poukom, ako se javi dovoljno število učencev iz občin Ljutomer, Noršinci, Stročja vas, Cven, Presika, Slamnjak, Kamenščak, Čezanjevi, Stara cesta in Branoslavci. Vpisovanje se bo vršilo v nedeljo dne 20. t. m., ob 9. uri dopoldne v pisarni meščanske šole. Učenci pa se lahko javijo tudi pri svojih županih in do 23. t. m. še pri vodji v meščanski šoli. Posebno onim učencem, ki so v preteklem šolskem letu prvič posejali šolo, se priporoča, da se prijavijo ter dōbe na ta način pouk še tudi v ostali polovici učne snovi. Šola je namreč dveletna in vsa snov se predela v dveh tečajih. Stabe gospodarske razmere zahtevajo nujno, da poglobi in razširi tudi kmetijsko mladenič svojo izobrazbo. Najboljšo in najcenejšo priliko za to mu nudi kmetijska nadaljevalna šola, ki je brezplačna. Pouk bi se tudi letos vršil ob četrtkih in sobotah popoldne in bi se pričel z nastopom stalnega slabega vremena, nekako v začetku decembra.

*

Cene in sejska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 12. novembra so pripeljali špeharji 74 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12-13 Din, špeh po 13-15. Kmetje so pripeljali 8 voz krme po 95-100 Din, 1 otava po 100 Din, 1 lucerne po 120 in 2 slame po 65-70, 22 voz krompirja po 1-1.50, 7 voz čebule po 3, česen 8-10, 45 voz zelja po 1-2. Hren 6-8, jabolka 2-4, hruške 3-5, slive 3-4, grozdje 4-7, celi orehi 3.50-4, luščeni 16-18. Kostanj 1-1.25, pečeni 4-5. Zito je obdržalo ceno minuloga tedna, istotako divjačina, perutnina in mlečni izdelki.

Mariborski živalski sejem dne 8. XI. 1932. Priganjih je bilo 13 konjev, 9 bikov, 119 volov, 422 krav in 8 telet, skupaj 571 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: debeli vol 1 kg žive teže od 3.50 do 4 Din, poldebili voli od 2.50 do 3.25 Din, plemenski voli od 2.25 do 2.50 Din, biki za klanje od 2.25 do 3 Din, klavne krave debele od 2 do 3 Din, plemenske krave od 1.75

do 2.25 Din, krave za klobasarje od 1 do 1.25 Din, molzne krave od 1.75 do 2.25 Din, breje krave od 1.75 do 2.25 Din, mlada živina od 2.75 do 4 Din, teleta od 5 do 6 Din. Prodanih je bilo 263 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 4. XI. 1932.

Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 309 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5-6 tednov stari komad 60 do 85 Din, 7-9 tednov 110 do 150 Din, 3-4 mesece 180 do 250 Din, 5-7 mesecev 350 do 400 Din, 8-10 mesecev 450 do 550 Din, 1 leto stari 750 do 950 Din, 1 kg žive teže 6.50 do 7 Din, 1 kg mrtve teže 9 do 10 Din. Prodanih je bilo na tem sejmu 181 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 10 do 12 Din, II. vrste 6 do 8 D, meso od bikov, krav in telic od 4 do 5 Din, telečje meso I. vrste od 12 do 14 Din, II. vrste od 8 do 10 Din svinjsko meso sveže od 10 do 14 Din.

Kmetijski mladini.

(Besede kmetškega fanta.)

Kmet je kralj, svoboden in neodvisen. Tako pišejo o nas učeni ljudje, nas povzdigujejo in zavidajo. Eno bi nam pa zamerili: nezavednost in neizobraženost. Deloma tudi po pravici. Mi sami dostikrat premalo držimo na svojo kmetško čast, včasih nas je celo sram, da smo kmetje.

Prvo, kar nam manjka, je samozavest. Če vidimo gospoda v lepi obleki, se nasproti njemu čutimo majhne ter si mislimo: ta je velik gospod. Vsi stanovni so enakovredni in enako potrebni in ni, da bi se eden nad drugimi poviševal. Če ne nosimo na sebi obleke po najnovejši modi, nas to ne dela še manj vredne od drugih. Posledica pomanjkljive samozavesti je tudi v tem, da najboljši zapuščajo naš stan, češ: kaj bom kmet! Največ bi moral delati, najmanj pa zaslužil. Res, povdariti moramo tu: kmet največ dela izmed vseh stanov. Ko pride nov 40urni delavski delovnik, kmet svojega delovnika ne bo znižal, prej zvišal. Krizo občuti naš kmet dovolj trdo in denarja ni za dninarje, ne za hlapca in deklo, ne za obleko. Naši mladi vidijo to trdo in težko delo in iščejo kruha drugod. Naše mladenke straši kmetško trpljenje, pa hite v mesta služiti lažji (?) kruh. Tako ostajajo na domači grudi dostikrat slabši delavci in menda moramo prav temu dejstvu pripisovati, da naš stan tako počasi napreduje.

Fant, sin neodvisnega kmetškega človeka, ali si res ne upaš biti kmet? Ali si ne upaš dvigniti na noge ta stan, ki danes še ni dovolj priznan? Dekle, hči svobodne kmetice, ali se res sramuješ svojega stanu? Slovenska kmetica, piše pisatelj Tavčar, tvoja je zasluga, da je naša zemlja ostala slovenska! Kmet je stebler države. Ali se nič ne zavedamo tega? Kaj pa, če ta stebler ni dober in trden? Čas je že, da se dvignemo, da povzdignemo naš stan na isto višino kot so drugi stanovni. Dveh